

4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2006 N 592 «Про затвердження Типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України» URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-06#Text>

ЧЕРНОБУК Валентина Віталіївна
викладач кафедри
загальноправових дисциплін
Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ПЕРВИННОЇ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ

Актуальність даної тематики широко поширена у сучасному суспільстві. Суть полягає в тому, що багато громадян та осіб без громадянства стикаються з проблемами порушень правових норм, які виявляються для них нечіткими чи незрозумілими. Розв'язання таких питань стає складним завданням через відсутність можливості звернутися до кваліфікованого юридичного фахівця через відсутність коштів на оплату послуг. Отже, безоплатна первинна правова допомога стає важливим ресурсом, що дозволяє особам зрозуміти та вирішити юридичні питання. Забезпечення цього права гарантується Конституцією України, зокрема, статтею 59, яка визначає: «Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав» [4].

Відповідно до положень Закону України «Про безоплатну правову допомогу», ізазначеної у статті 1, безоплатна правова допомога є правовою підтримкою, що гарантується державою та фінансується повністю або частково за рахунок Державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел [3]. З цього випливає, що кожна особа, незалежно від її статусу, фінансового стану чи расової приналежності, має право звертатися до органів, уповноважених надавати цей вид допомоги, для отримання пояснень та вирішення своїх питань.

Первинна правова допомога – це система надання безкоштовної чи доступної за розумною ціною юридичної консультації та допомоги особам, які мають обмежений доступ до правових послуг або не можуть собі дозволити використання платних юридичних послуг. Основна мета первинної правової допомоги – це забезпечення всіх громадян доступом до справедливості та правосуддя, незалежно від їхнього матеріального стану чи

інших обставин [1].

Основні аспекти первинної правової допомоги включають:

1. Безоплатні консультації. Надання громадянам можливості отримати правову консультацію безкоштовно чи за символічну плату, щоб зрозуміти їхні права та обов'язки.

2. Допомога в заповненні документів. У складанні необхідних документів, таких як заяви, скарги чи інші юридичні документи.

3. Інформаційна підтримка. Надання інформації про правові процедури, терміни та інші аспекти, пов'язані із конкретною ситуацією.

4. Посередництво. Допомога вирішенню спорів шляхом переговорів та посередництва без судового розгляду.

5. Освіта та навчання. Проведення навчальних семінарів та інших заходів для підвищення правової грамотності громадян.

6. Правова підтримка у суді. У разі потреби, надання правової підтримки та представництва в суді [5]

Первинна правова допомога є ключовим елементом системи юридичної підтримки, оскільки вона дозволяє забезпечити доступність правосуддя для всіх верств населення, незалежно від їхнього фінансового стану чи соціального статусу.

Перспективи розвитку інституту безоплатної первинної правової допомоги можуть бути визначені кількома напрямками, спрямованими на поліпшення доступу громадян до правосуддя та забезпечення їм якісної правової допомоги. Ось деякі можливі напрямки розвитку:

1. Розширення мережі офісів та покриття території. Збільшення кількості офісів інституту та розширення їх географічного покриття дозволить забезпечити доступність правової допомоги для більшої кількості громадян.

2. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій. Використання сучасних технологій для надання правової консультації в онлайн-режимі може значно полегшити доступ до правової допомоги, особливо для тих, хто має обмежений фізичний доступ до офісів.

3. Підвищення кваліфікації персоналу. Надання якісної правової допомоги вимагає висококваліфікованого персоналу. Швидкий доступ до найновіших інформаційних та правових знань допоможе забезпечити високий рівень обслуговування.

4. Партнерство з іншими організаціями та установами. Співпраця з іншими правозахисними організаціями, неприбутковими організаціями, урядовими структурами та адвокатськими об'єднаннями може забезпечити додаткові ресурси та експертну підтримку.

5. Залучення волонтерів. Залучення волонтерів може допомогти в збільшенні потенційного обсягу надання правової допомоги, особливо у великих містах або областях з великою кількістю справ.

6. Публічна інформаційна кампанія. Посилення свідомості

громадськості про існування та функції інституту безоплатної первинної правової допомоги може збільшити попит на його послуги та вдячність громадян за надану допомогу [6].

Загальний успіх інституту безоплатної первинної правової допомоги буде залежати від ефективної реалізації цих стратегій, а також врахування конкретних потреб та особливостей правової системи кожної країни чи регіону.

1. Безоплатна правова допомога в Україні: шляхи подальшого розвитку та модернізації: матеріали Всеукр. студ. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 5 жовтня 2018 р.). Дніпро : ДДУВС, 2018. 244 с.

2. Бова Є. Ю. Організація безоплатної правової допомоги в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10. Київ, 2018. 21 с

3. Закон України про безоплатну правову допомогу: поточна редакція від 28.08.2018/ Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>

4. Конституція України: поточна редакція від 30.09.2016/ Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

5. Перспективи розвитку системи безоплатної правової допомоги. URL : <https://legalaid.gov.ua/publikatsiyi/perspektyvy-rozvytku-systemy-bezoplatnoyi-pravovoyi-dopomogy/>

6. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011. Голос України. 2011. № 122.

7. Рішко М. І. Проблеми і перспективи розвитку системи безоплатної правової допомоги в Україні. URL : <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/19024/Rishko.pdf;jsessionid=D76D7862D380DD28E8DB2414E0205725?sequence=1>

ЧУФАРОВА Катерина Геннадіївна

здобувач вищої освіти

Навчально-наукового інституту

права та інноваційної освіти

Науковий керівник–

викладач Петрушевська В.К.

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ПРАВ ЛЮДИНИ

Права людини є явищем, що пройшло історичний розвиток, оскільки їх становлення завжди передбачало послідовність ідей, спрямованих на визнання прав людини як активного учасника суспільного життя. Загалом, ступінь і характер розвитку прав людини визначаються рівнем розвитку держави та правової системи в конкретному суспільстві.

Держава та право, із одного боку, і права людини та громадянина, із іншого боку, хоча і функціонують незалежно, але не відрізняються за своєю